

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Η ΣΚΟΥΡΙΑ

Ἡ «Ἐλευθέρα Σκηνή» ἔκανε ἑναρξη τῆς δευτέρας θεατρικῆς τῆς περιόδου, μ' ἓνα ῥωσικὸ δράμα τῆ «Σκουριά» τῶν νέων ῥώσων θεατρικῶν συγγραφέων Κίρσον καὶ Οὐσπένσκι.

Πρὶν ἀπ' τὴν παράσταση τῆ βραδιᾶ τῆς προμείρας, τὴν ὁποίαν εἶχαν προσκληθεῖ ἀπὸ τὴν διευθύνση τῆς «Ἐλευθέρας Σκηνῆς» νὰ παρακολουθήσουν οἱ «ἐλίτ» τῶν γραμμάτων, ἡ κ. Κοτοπούλη μὲ λίγα ἀλλὰ πολὺ μετρημένα καὶ σταράτα λόγια ἀνέλυσε τὸ ἔργο πού γίνηκε ἀπ' τὴν «Ἐλευθέρα Σκηνή» στὴν πρώτη περίοδο κι' ἐξήγησε τὰ

σχέδια καὶ τοὺς σκοποὺς πού θὰ ἐπιδιώκει στὸ μέλλον.

Δὲν θὰ θελήσω ἐδῶ, — ἄλλωστε θὰ κινδύνευα νὰ ξεφύγω ἀπ' τὸ σκοπὸ τῆς στήλης αὐτῆς — νὰ ἐξετάσω οὔτε τὴν πρότερην ἐργασία τῆς «Ἐλευθέρας Σκηνῆς» οὔτε αὐτὴν πού λέχτηκε ὅτι θὰ γίνῃ. Ἄς ἀφήσουμε καλλίτερα νὰ μιλήσουνε τὰ πράγματα. Ἐνα μόνον θ' ἄπρεπε νὰ σημειωθεῖ. Ἰσαμε σήμερα, ἕξὸν ἀπὸ δύο, τρεῖς ἐξαιρέσεις, ἡ «Ἐλευθέρα Σκηνή» συνέβαλε στὸ νὰ χαραχθεῖ μιὰ νέα γραμμὴ, ἡ γραμμὴ πού θ' ἄπρεπε ν' ἀκολουθήσουν ὅλα ὅσα ἀπ' τὰ θεατρικὰ συγκροτήματα ἐνδιαφέρονται πραγματικὰ γιὰ τὴν τέχνη καὶ πέρνουν ὡς βάση τῆς τὴν καλλιτεχνικὴ ἀπόδοση ἔργων πού ἀδιάφορα ἀπ' τὰ κοινὰ γούστα τοῦ κοινοῦ καὶ τίς ταμειυτικὲς εἰσπράξεις ἔρχονται ν' ἀναστηλώσουν τὴ σωστὴ ἔννοια τοῦ θεάτρου καὶ τῆς θεατρικῆς τέχνης. Κατὰ πόσο τώρα θὰ συνεχίσει τὸ ἔργο αὐτὸ πού ἄρχισε ἡ «Ἐλευθέρα Σκηνή» αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ προεξωφλήσωμε. Πιστεύουμε στὰ λόγια τῆς κ. Κοτοπούλη κι' ἐλπίζωμε πὼς δὲ θὰ θελήσει νὰ σταματήσει ἴσαμε αὐτοῦ.

Καὶ τώρα ἄς κυττάζωμε τὴν «Σκουριά».

Μὲ λίγα λόγια νὰ ἡ ὑπόθεσίς της :

Ἐνας ἐργάτης ὁ Τερέχιν, ἀπὸ τὰ πρῶτα μέλη τοῦ κόμματος παντρεμμένος στὸ χωριό του καὶ πατέρας, σπουδάζει μόνος του στὸ Πανεπιστήμιο μηχανικός. Ἐκεῖ γνωρίζεται μὲ μιὰ συμφοιτήτρια του τὴν Νίνα, τύπο τιμίου κοριτικοῦ τῆς ἀστικῆς τάξεως πού προσχώρησε ἀναγκαστικὰ στὸ κίνημα. Ὁ Τερέχιν ξεχνώντας τὴ νόμιμο γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του συνάπτει ἐλεύθερο γάμο μὲ τὴν Νίνα μὰ σὲ λίγο τὴ βαριέται καὶ τὴ βασανίζει μὲ τὸ χειρότερο τρόπο. Στὸ μεταξὺ πού αὐτὸς γλεντᾷ μὲ τὴν μιὰ καὶ τὴν ἄλλη ἀναγκάζει κάθε τόσο τὴ Νίνα νὰ κάνει ἐκτρώσεις κι' αὐτὸ γιὰτὶ δὲν θέλει νάχει παιδί μαζί της. Δυὸ συμμαθητὰ ὅμως τῆς Νίνας, ὁ Φεντώρ καὶ ὁ Βασίλης, ἀγανακτοῦν, ὁ πρῶτος ἀπὸ μιὰ ἰδιαίτερη συμπάθεια γιὰ τὴν Νίνα κι' ὁ δεύτερος ἀπὸ ἀγάπη στὴν ἰδέα, μὲ τὴν διαγωγή τοῦ Τερέχιν κι' ἀποφασίζουν νὰ ἐπιδιώξουν τὴν διαγραφή τοῦ Τερέχιν ἀπὸ τὸ κόμμα. Ἄφορμῇ σ' αὐτὸ δίνει ἡ ξαφνικὴ εἶδηση τῆς αὐτοκτονίας τῆς Νίνας καὶ στὴ συνέλευση τοῦ κόμματος πού γίνεται ὁ Φεντώρ καὶ ὁ Βασίλης ἐπιτυχάνουν τὴν διαγραφή τοῦ Τερέχιν, πρᾶγμα ὅμως πού ὁ τελευταῖος κατορθώνει νὰ ἀκυρωθεῖ καὶ συνεχίζει τὴν ἀσυνείδητη διαγωγή του. Στὸ σημεῖο αὐτὸ μιὰ συμφοιτήτρια τους ἡ Μάνια ἀνακαλύπτει μὲς τὰ χαρτιά τοῦ Τερέχιν ἓνα ἡμερολόγιο τῆς Νίνας ἀπ' τὸ ὁποῖο δίδεται ἡ ὑπόνοια πὼς ἡ Νίνα δὲν αὐτοκτόνησεν ἀλλὰ δολοφονήθηκε ἀπὸ τὸν Τερέχιν. Ἡ ὑπόνοια ἀποδεικνύεται σωστὴ καὶ ὁ Φεντώρ μαζί μὲ τὸν Βασίλη καὶ ἄλλους συντρόφους συλαμβάνουν τὸν Τερέχιν τὴ στιγμὴ πού θέλει νὰ στραγγάλισι τὴ Μάνια γιὰ νὰ μὴν ἀνακαλυφθεῖ τὸ μυστικὸ του.

Οἱ ῥώσοι συγγραφεῖς θέλησαν μὲ τὴν «σκουριά» νὰ κάνουν μιὰ «αὐτοκριτικὴ» τῆς σημερινῆς κατάστασης πού ὑπάρχει στὴ Ρωσσία καὶ νὰ δείξουν πὼς ἂν δὲν ἐξαλειφθοῦν οἱ διαφοροὶ αὐτοῦ τύποι «Τερέχιν» πού ἀποτελοῦν τὴν σκουριά τοῦ κόμματος δὲν θάναί δυνατὴ μιὰ, σὲ ὑγιέστερες κατευθύνσεις, καθοδήγησι τῶν μαζῶν. Οἱ τύποι διαγράφονται ὡμά, δυνατά, καὶ πολὺ ψυχολογημένα. Τὸ μόνον κατὰ τὴ γνώμη μου μειονέκτημα τῆς «σκουριάς» εἶναι ὅτι οἱ συγγραφεῖς τῆς δώσανε περισσότερὴν προσοχὴ στὴν ἐντυπωσιακὴ ἀνάλυση τοῦ ἔργου παρά στὴν σύνθεσι τῆς ἐσωτερικότητός του. Τὸ πρῶτο αὐτὸ θ' ἄπρεπε νὰ πλαισιώνει ἀ-

πλῶς τὸ δεύτερο, κι' ὄχι νὰ ἀποτελεῖ τὴν κυρία βάση.

Ἡ κ. Κοτοπούλη στὸ ρόλο τῆς Νίνας δημιούργησέ πραγματικὰ ἓναν ἀλησμόνητο τύπο. Οἱ ὑπόλοιποι ἠθοποιοὶ κατόρθωσαν νὰ ψυχολογήσουν τοὺς ρόλους των καὶ νὰ τοὺς ἀποδώσουν ἀρκετὰ καλά.

Ὅσο γιὰ τὴν μετάφρασι ἡ καλλίτερα τὴν διασκευὴ πού ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Σαραντιδοῦ, φτάνουν μόνον δυὸ λόγια: Ἦταν ἀπ' τίς πιὸ εὐσυνείδητες καὶ ἀπέδωκε ὀλοκληρωτικὰ τὸ πνεῦμα τῶν συγγραφέων καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ἔργου των.

ΝΤΟΛΗ Ν.ΚΒΑΣ